

LES VUIT RAONS DE TRISTESA D'EUGENI MAR

Francesc Pastor i Verdú

L'illa de les columnes vive,
escata quasi cristall,
suren les roques com vidres
lleus mentre arriba un mar
vell, discretamet físic,
l'engul d'un bes, i almenys
una gota cerimoniosa de marbre
es fa roser, galta,
de sobte el temps és agressiu,
Penèlope,
(per què?, per què?)
i entén que el nostre amor
tan perfecte
serà després mitologia.

Oh arcàngel submís dels mars,
ara escric l'ona pòstuma
d'aquell mar desaparegut,
l'herba profundíssima,
ara sue els seus altars
i les ablucions dels navilis
que s'afonen en mi,
repassa les cordes mudes
que atemptaren
no sé quines mans rocoses,
convide els cignes i els coloms
sota l'escuma més au
i un fum en trànsit a l'hivern
destrueix les nits de sorra
que ho pose als teus llavis
sovint.
Ara l'escric
però tu no ets culpable
de les brases diminutes
que encara respira
aquell mar.

Penèlope,
les princeses es moren
aquesta nit de fonts dormides,
dormides de blanc es moren
a l'escala dels cels, cels tombats,
pugen els veïns l'alé de les princeses
i el buiden com de sos pits
en la nit, foc origen.
I en el mar totes les àncores
recorden llurs princeses foscament,
sense càntics nerviosos;
coronades d'antigues sangs,
totes, s'han preguntat aquesta nit
l'amistat que mai més tindran
amb els herois de l'estiu.
Davant del port he encés un llumí
melancònic, però la vida també té
la seva matemàtica.

T'implore a tu, mar,
sóc vida calumniosa per mi
que sols coneguí la teva deïtat,
que mai no beguí altre vi
només que la teva escuma, substància
poètica, llavor del enamoraments.
Mar, mar, mar!, perdona'm
aquest raig que canvia mes dogmes
però desitge absolutament
un calze tremolós de carn,
dona de les carícies
que baixa de la lluna encesa.
Mar, mar!, no et deixe l'oblit,
la passió, que sóc jo tot, et deixe,
tal que tu mateix.

Com et diuen, capvespre absent?
Avui no has recitat els teus pàmpols
i jo he somniat una llàgrima monòtona,
l'amor, els mots lliris impossibles,
aquelles ones, aquelles,
del déu perdut.
He estimat tant alhora, una pau
de dies com a xiprers quiets,
tan sensibles i anònims.
Sí, sí, la història d'un home, potser jo,
que mai no oblidà la seva solitud
ni els versos de l'ocell etern.
He volgut en aquell convent de núvols
obscur, explicar-me les primaveres,
mon pare, els viatges a la ciutat;
he pensat esperar un endemà
de platges llunyanes,
després, molt noatàmbul, he començat a curar
els darrers gebres de la meva angúnia
i ara trobe bell aquest amor tendre
que commou els somriures més pobres
i les barques més buides.

Si perquè passaren els vents de l'Arbre Blanc,
els escolans grisos i les llumetes de l'església,
i de porta en porta oferiren
llurs polsos i llur cant a la memòria,
he de témer la lectura l'uns nius morts,
proposa l'aire inculte.
De vegades he vist pujar les cabres
una serra lluna on ningú no va
només que a soles, i potser que eixorc
d'ecos i onades. Com han canviat
els rostres de nostres record. Tan dolguts
semblen masegar tots els límits
de la tristesa, oh tristesa!,
quin mar més vent
desemparella intel·ligència, voluntats,
veus, el míser mar que sempre fugí.
Si cerque el màgic indret del dormitori
és per posar-hi unes fades,
volgués distraure aquell autumne
que avorreix les fulles i les destrossa,
aquell vent més enemic que ignorava
d'on venia i que ara és causa
de mos planys inútils.

Demà ploraré amagat
havent partit el teu navili,
seré covard darrere el mar
i em trobaré tan immòbil mirant-me
sense tu.
Sí, demà tots els camins del blat
seran vents, o el carro i la mula
em duran dalt callant velles cançons
del poble, ombres que els dos reflexionàrem
entre morts d'amics i amblers nous.
Així ho encerte els lògics destins
de la tristesa.

Deu ploure fora. No sent la pluja
ni el corn que la duu la sent,
i la casa resa un silenci
i jo l'he composat. No estic,
no dic res a la font, la gent tampoc,
perquè tots són acabats. Anem
al mateix riu tots, el mirem,
els àlbers ens miren i plou
ja no sé d'on. Hi glossem nostàlgies
que tenen puresa per sentir la pluja
damunt dels muscles, per a viure
mentre siga necessari, encara
que humils, vençuts.